

ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

Z CYKLU PÍSNÍČEK.

Božena Jandourková.

Jak se těším na to jaro
třebas ještě pod sněhem,
na ten šumot z pod těch ledů
až se ozve mňá břechem.

Na tu vůni polní hroudy
až zadýchá do šera —
dřív než vyjdou hvězdy bílé
za tichého večera.

A tu chvíli — po té zimě
kdy zas bílá péřina —
uvítá mne a hochem milým
až bude spát dýdina!

Muž prý je to, co z něj žena udělá! Tak tedy má žena jenom sama na svědomí to, že ještě nedokázala toho, aby muže vyléčila ze sobeckosti, tak aby doznal, že ne jen on sám, ale také jeho společnosti, jeho družka v životě má tolik práva na nároky v životě jako on!

Nevím, proč právě vidí muž v ženě nebezpečného konkurenta v tomto jednom případě, tak jako by zde snad hrozila zkáza celému mužskému pokolení, když budou zároveň s nimi ženy současně rozhodovány v zájmech, řízení obchodních záležitostí naší země, a napomáhají ku zlepšení jich. Neříká žena mužem se obávati, že by žena, matka, chtěla pracovat na úkor proti dobru své vlastní rodiny. Byla, jest a bude to vždy matka na prvním místě, která se bude starati o dobro a prospěch svých dětí, což bylo dokázáno přícházím pozdě, ale nemoc jest zlá věc. Počasí máme suché, pastvy nejsou dosavad zdatné. — Mnoho tady přišlo. Bouře sněhla se nad krajem dne 15. ledna. Byl to největší déšť. Dlouho to sice netrvalo, ale blesku a hromu bylo mnoho. Zimy jsme letos dost užili. Dne 4. a 5. ledna mrzlo, tak že ledu bylo dosti. Ještě zde takovou zimu nepamatují. Myní musíme šetřiti vodou. Cisterna je skoro prázdná. Problubeň, která jest hluboká 20 stop, jest suchá, problubeň hluboká 70 stop má slanou vodu a není dobrá na prádlo. Co se tkne plodin, není tady pšenice k dostání a rovněž seno. Srdečný pozdrav všem čtenářkám a čtenářům a paní pořadatelce.

Anna Kálalová, Verdigre, Neb. Čtenářkyně a členka Ženské Hlídky. Dnes zde máme chumelici, tak že není hodno ven se odvézt, proto chei napsat pár řádek do naší milé Hlídky. Ženská otázka? Do nedávna velká ještě část našich mužů a žen chovala o tematu tomto velice nesprávný úsudek neb představek. Každé slovo, týkající se důležitosti tohoto hnutí společenského, bylo záměrně překrucováno, tak že se mohlo každý domnívati, že se jedná znám o to, aby převrátily nynější společenské zřízení a staly se ze všech Sáryky, leč dnes uznává již každý, že otázka ženská jest otázkou společenskou, jež nebyla vyvolána ženami, ale celým nynějším společenským vývojem. Jest jen málo těch, kteří se jí staví dosud na odpor. Marne se namáhají. Tak jako nikdo nezamezí vývinu dělnického hnutí, tak není možno zameziti tento postup žen. Ženská otázka nebyla vyvolána jen poslední dobou, ona již se přetrásala před sto lety. Jak z mnoha spisů jest známo, tehdy nebyly ženy nikde uznávány, neměly žádná práva. — Představte si ženu v staré době, kdy byla nucena první, poslední v domě vytvořit. Od rána do noci měla plně ruce práce, předou len a tkaním látek pro sebe a pro svou rodinu. Dnes, kdyby některá z nás postavila kolovrátek neb přeliet do kuchyně, tak by pohybovaly o jejím rozumu, aneb by se jí vysmály. Protože dnes dostane v obchodě látku mnohem lacněji a též i vkusněji. Vše se mění, zdokonaluje, vše kráčí ku předu. Není divu, že ženy též si přejí, by byly jejich snahy korunovány vítězstvím. Kdo myslí, že život ženy jest lehkým, ušli se. Důmáívají se, že ženám patří jen starost o vaření, uklizení a opatrování dítěte, ale zapomínají, že žena má moce učiniti domov rájem. Tak kde jest každá dobrá myšlénka ženy buď v širokou značena, že není domov radostný

Žena procitla a cítí, že má právo žít tak, jako muž. Svět zajisté bude lepší proto, že ta, jež dává světu příští pokolení, učítela čarovnou moc nového života. Dělati svět lepším a krásnějším budíž naší snahou, naším heslem; možno, že některý etný čtenář bude myslit neb říkne: Ta jest také taková. Já již se úplného vítězství dnes nedočkám, ale přejí jejích snahám úplného zdaru. — Myslí a vím, že jsou ženy způsobilé, bystré, by mohly zastavati každý úřad jako muž. Ženy jsou dbele, plně a jedna více jest, jež je činí jistější, spolehlivější ve všech jejich odpovědných zaměstnáních. Nestaví se na jednu a neví více skleniček opojného nápoje. Mnohý muž říkne: Vásk také pijí! Ano, ale jak! To jest hrozné málo a ta, která (ať jest jich moc málo) by se zapomenula, tak jako činí muži, ta ubohá jistě přišla k tomu, že se oddala špatnému životu a nyní život jest jí břemenem. Mé přání jest, by ženy zvířely a pak byly si své věci hodny. Přejme ženám stejně jako mužům. Každý jsme jiného mínění. Lidé se rozcházi v mínění. Každý člověk dovede udati mnoho-li má majetku a v čem ten majetek jest a jakou má cenu, ale nikdo, kolik má přátel. Starí a oblati lidé mají své rozmanité love a libůstky, mají krásné koně, psy, peníze, šperky, pláky, ale mně jest dobrý přítel nejmilejší. Doufám, že mně ct. čtenářstvo odpustí, že jsem se tak rozepsala. Přeji všem veselého Velikonoc a pí. pořadatelce sv. řepálkové a mým milým dítkám a přítelům vše dobré. Přátelský pozdrav všem čtenářkám.

Teta Vitámvasová, Omaha, Neb. Milé družky: Příklad oné sice silné dívky z minulého čísla P. Z. mě tak dojmulo, že nejnak nežli jako ona, bych řekla: Zde stála se spravedlnost! A také, kdyby ženy zasedaly v porotě a já byla mezi nimi, byla bych první z porotců, která by řekla: Budíž sprostěna vši viny; zde jednala spravedlnost, kde nebyl zákon mocen. Ano, říkne se, že mnohá dívka jest si podobnou věci sama vina. A což hoch? Nenese větší vinnu holky? Co zmůže mladá a slabá žena oproti muži v podobném případě? Mladík dává k sobě láka všelijakými sliby a dárky. Tu není divu, že ona, slabší bytost, k němu le laskou a věří v jeho sliby v budoucnost, kteráž pak po bříchu nezástane skrytou. A pak když ona mu sdělí jejich tajemství, by nebyla vystavena v posměch jiným — on se jí vzdaluje a všechnu vinu svádí jenom na ni. Zapomíná, že jest nešťastím dvou životů. Tu není divu, že ona svedená svým milencem jest odhodlána podstoupiti to nejhorší. Myslí, že v podobných věcech by měly mít ženy více volebního práva a ochrany. Zde v podobných věcech by měly sufražetky zastupovat. Chránit čest nerozvázných mladých lidí, hájit práva volby, se rozvodůvých manželů. Tím by se domohly věci dobrých. Zajisté by jim každý rozumný člověk dopřál v podobném způsobu volebního práva, které by se lépe vyjímalo asi takto: Ochranné právo žen. A někdy ony svým neslušným chováním jsou pozavřány. Tu homem se vyskytne nějaký etitel, který je vyplatí a ony jako nějaký veliký vítěz se slávou a lozosem vyjdou z vězení, za což by se každá méně vzdělanější, hodná žena styděla. Přeč se sufražetkami z podobným neuctným způsobem domáhati se ženského volebního práva. Muži, buďte nám ženám vděčni za to, že vám zrodíme a vychováváme zdravé děti. Mějte více citu s námi, více lásky za naši občanstvo. Neříkajte jen pořád: Já jsem to aneb ono, neodvažujte nás do pozadí za svou osobu. Nevyhledávejte si zábavu a společnost sami pro sebe. Vaše společnost jest žena a zábavou jsou domáči starosti. A uvidíte, že se budem cítiti volnými a s chutí překonáme každé nesnáze aniž bychom k tomu chtěly volební právo.

Pi. Marie Jiráková, Adly, Wash. Čtenářkyně a spona Hlídky. Žas se mi naskytila chvilka chvílika dostavit se u vás, milé družky. Nemohu totiž vám samičet, že jsem se mohla přji čtení dopisu pí. Teresie Uzelové usmát, jak ona paní to umí

pekně mužem povědět po lopatě. A má pravdu, všechna čest jí patří, že se nás takto zastala. Ubozí muži nařikají na naši prábu a přece nás nejráději vidí pekně oblečeny. Mám tu zkušenost z mého starouška, neb ten, když v pekně vyfintím, má stále obsknuje a své služby ochotně nabízí. Ale ono to nejde, se tak státi strojiti, zvláště když musím do lesa poválet trochu těch stromů a na příklad pomoci i pofezat na špalíku, tu na místo do krajkové bluzu, si vlezou do modrých plátených gatí a když se do toho dám, tu mně žádný obr muž nestáti na fezání. Takto se mněmu starému asi nejlíp líbím, neb mně při tom tváře hoří lépe než někteří našminkovaně. Ale neagim si jej pohňavati, neb jinak není zlý. Měly jate ho vidět, jak mně před 5. listopadem a ochotou upozorněním, bych se připravila, že musím jít k volbě a sebou. Nuže vidíte, co se na tom změnilo, že jsem se také dostala k slovu! Pro demokrata jame ani jeden a ni druhý nevolili a přece opanoval. Já to nemohu pochopiti, proč někteří muži se nemohou tou myšlénkou spokojiti. Nebýtí vůči svým něžným polovičkám tak se bečnými, když žena dovede sřít všechny strasti a slasti v domácnosti, proč by se jí nemohlo dostat toho kreditu i v politice. Ano, kde není lásky k bližnímu a hlavně rozumu, nemůže býti ani takto jednání stran té rovnoprávnosti bez rozdílu pohlaví. Ano, tak jest: Muži si osvojili to své já až příliš pro sebe a tímto většinou oděhají nepodajni a přece nebyti nás žen, ani mužů by neexistovali. Také se Vám musím pochlubiti, jakou tu zdejší osadnici měli lonského roku úrodu. Obilí drobné kypalo od 60 do 80 bušů po akru a brambor, ovoce a zeleniny bylo tolik, že to nelze ani vypověditi. Všechno té nejlepší jakosti. Krajina jest tu sice místy hornatá, skalnatá, ale to se dá zaorati. Z toho se také sklízí dle toho, jak to kdo si obdělá, neb tu podnětí úžinkuje zcela velmi uspokojivě. Pozemek více kopčité se mohou též zužitkovati a to za pastvu pro dobytek, který se tu dobře vyplácí a hojně pěstuje se tu ovčí i koz. Ale houby, a ni borůvky tu nerostou, za to zdravé vody tu jest hojnost. Prohibice je tu, tak že kdo chce trochu té čertoviny mít, musí si jí nechat napřed předsedati od doktora k mazání. Ostatně si nemáme nač nařikat, jen když jsme zdrávi a máme hlavně o čem dělat. Tak kdo by chtěl usaditi se zde, může přijiti, já mu zrentuju naši farmu a když se mu tu zalíbí, třeba prodáme. Můj starý ni z toho odešel, proto že v té farmářské dřině nenalézá žádnou zálibu. A já sama, tot víte, s pěti neodrostlými dětmi to vést nemohu. Kdybychom si mohli dělat všecko samy, tak jsme se neousely vdávat, není-liž pravda. Končím s přáním všeho dobra v tomto nastávajícím jaru. Vaše pilná čtenářka.

Matiboj Dejml, Wilber, Neb. — Zná každý pohádky a ví tedy každý, že v každé druhé pohádce to skončí s přáními, které se uskuteční. Hloupý Honza na příklad si přál u žebračka, který byl však zakuklený sv. Petr, aby měl rance, který by vždycky byl plný makových buchet, jaké jen jeho mamka uměla péci. Já kdybych měl si vybrat, tak bych bezze všeho řekl, že chei ty peníze za ten popsaný papír o ženském volebním právu. Věřím, že měl bych dost. Co tu bylo už řeči, duchaplných i bláznivých, hloupých i chytrých, vážných i směšných, velkolepých i malicherných, ale až byly, jaké byly, lubstily ten problém, jenž jest, nebo alespoň měl by býti v popředí otázek všech. Jsou muži, kteří to pokládají za hanu dvacátého století, že žena má být bez volebního práva. Jsou ženy, které víd v tom klivdu velikou na všech ženách páchanou, že jsou — nuly. Ano, nuly. Kdo nemá práva rozhodovati v obelce, ve státu, ten málo platí. Jen děti a ženy umají toho práva. Co jest dnes žen daleko vyspělejších nad muže, co jest těch mužů, jež ani neumají poněti, co tu jest, když běže do ruky tužku a stavi klíčky do koleček a čtverečků. Kolik jest těch žen, že by věděly, kam ten klíček, kdežto onen muž žel volit

na nátlak nebo i z jiné přlihy. Já věřím, protože už znám také ženu (jsem už půl roku spoután manželským poutem) a vím, že ty ženy dovedou držet slovo, když si umíní. Věřím, že ženy by do politiky uvedly mnoho čestivé síly, zdravé krve a že to přezřelá a snblé by šlo na haldu, kde staré haburdi a nie jiného. Jest bláznovstvím říkat, že muž by uměl potom chovat děti, vařit, uklízet, stlát postele, jest to stejné bláznovské, jako by bylo tvrdit, že žena musí za muže do práce, do písařny, že musí za muže orat, vláčet jen proto, že muž pěstuje politiku. To by jistě nikdo nevtřdil, tak ať také nikdo nevtřdij to právě. V starých dobách, nebo ještě dnes v despotických státech, má právo volit jen, kdo má peníze. Tam není svoboda. — Kdo chce tvrdit, že my zde v Spojených Státech nemáme svobodu? Jest věru zvláštní, že při té naší svobodě polovic národa tu svobodu nemá, tou polovicí mím ženy. Abych snad nezapomněl, v některých státech také ženoch není oprávněn k volbě. Jen trochu uvažujme. Matka vychová děti a když syn dosáhne svůj plnoletý věk, může volit a nikdo se neptá a také ani ptát nesmí: Znáš, co je to volba, máš z toho rozum co činíš, když volíš? Nikdo se neptá. Ale ta matka, která skoro vždy má vše zkušenosti, volit nesmí. Se mnou je to těžké, na mou duši, že někde něco hodně hloupého o tom ženském právu, tak si myslím, na to něco napíšeš a tak to střádám a když píšu, tak shledám, že jsem to všecko zapomněl. Jest mnoho těch vyspělejších mužů, kteří ukazují na sufražetky. Ale to nejsou ženy, ani matky, ani milenky, to jsou sufražetky, které z dlouhé chvíle jdou si němít vyraženi. Ty domácnost není, ani neřídí děti o svou mateřskou péči, ani svého muže neokrádají o svou lásku, ty většinou jsou bez dětí a když vdané, tak ten jejich pan manžel je rád, že má svou drahou polovici a krku. Jak pak ne, snad jate čelí, že a takovou rozohněnou sufražetkou i pět polovici má co dělat, tak se nedivte, když potom ta přijde na krk jednomu. Abych nezapomněl, také se tak rádo píse a mnohdy to píse i žena, že co my (ženy) a volebním právem máme dělat, když se v tom ani sám čert nevyzná a ještě si my s tím lámam hlavu. Pro nás je kuchyň, kolébka a politice stejně ani nerozumíme. "Šur" v tomhle "je suk," vždyť je takových voličů do státičků. Ze vědí o volbě, kde a v kterém kroužku křížek udělat a jsou to muži a mnohdy jačí muži. Patom to "ževče drž se kopyta" špatně přiléhá, to stejné by se mohlo říci mužům též, držte se svého kládva, lopaty, nebo pluhu. Ale jaké řeči. Nejloupejší ze všeho jest říkat: Když chee volební právo, tak jděte také do "šapu" a dčete se jako my. Ano, holečku, kdo chce volební právo, ten musí dělat. Podle toho ženská práce není nic. Tohle jest to, co nejvíce muže odvažuje a co stavi jej do nejhoršího světla. Žena od přírody jest určena k něčemu lepšímu, eh, lepšímu, vznešenějšímu a tedy to je "gentleman," kdo na to zapomíná? To je muž ten pán? Ten pán-člověk-muž, který mnohdy z chvilkové rozkoše zničí dívku, pro svou choutku v jedné hodině, druhý den zapomeně a třetí den hledat jinde, ten má to právo? Co ale tak, která věřila těm svědným a záluhým slovům, co ta může zapomenout, když se stala matkou, matkou — ne manželkou. Co ta, když tu minutovou choutku muže cítí na sobě po celý život? Co tu by měli také psát do "šapu" a Mei: "Má dítě, hleď, ať netrpí hlad!" Jsem přesvědčen, že inteligentní muž nikdy si vážně netropí smlech z vážné myšlénky volebního práva žen. Naha co tomu mají říkat matky, když jejich plad — jejich synové — jsou poslání na jatky, kde jsou zabíjeni, uraženi, ať už se jakýmkoliv důselem. Obýčejně se to říká zkrátka "za vlast" — Čai ty nemajíš mít právo své a říci rozhodně své slovo: "Ať potud my válku neobčeme a válka nebude!" Žas musí každý věřit, že ženy jsou od přírody učiněny bratři, učili muži. Každá žena je němější, lépe řečeno, má rittivěší duš a ty by řítě, kdyby mě

ly právo rozhodovati, neřekly: Perte se, ať jest válka, jen kdyby měly své slovo! Ale dneska matka vychovává syny a když v peřince a když vyžaduje péče ve dne v noci, nikdo nepomůže, nikdo se nestará, až když pod starostlivou matičkou vyrostl silný junák, teprve tehdy přijdou páni a beze všeho ptaní si vezmou chloubu a obýčejně i jedinou podporu staré matky. Kde jate vy všichni, jež se cynicky posmíváte boji za všeobecné právo hlasovací? Nikdy muži neukázali svoji nevyzpyšlost lépe, nežli v smích na ženském právu. To již není volební právo, to je pouze ženské právo. Jakou právomoc má dnes žena před zákonem? — Žádou! Ovšem oni si asi tí "pání" myslí, že již nyní mají velkou moc ta modrá, černá, nebo čtveřnáví očka usmívající děvčáček, co pak tedy potom, až by i měly to obávané "své" právo. Ono se říkne právo, ale já tady počmám jedenáct listů a kde má brat ten pamilování hodný sazeš tolik trpělivosti, aby to všecko přečetl. Já sám po sobě bych si to nepřál číst a tedy, když to přjde do koe, tak se ani snad nedozvím, co všecko jsem psal, protože než jsem v koneci, tak zapomenu začátek. Nu tak tedy mám právo se stavět proti němu? I ne, to bych měl špatnou vojnu před mou z nejmilejší. Nebo já musím sekat dobrotu jako cukrář.

PRÍSPĚVKY NA MATICI ŠKOLSKOU V ČECHÁCH.
P. J. V. Čapek, Guerneville, Cal. 1.00
P. A. Karman, Wilber, Neb. 50
P. A. Bambas od řádu Záhoj, Č. S. P. S., Tyndall, So, Dakota 2.00
Odesláno p. E. S. Vrázovi od Chicaga 7.20
Zbývá za námi na novou zásluku 2.50

Noviny jsou od toho, aby přinášely zprávy a ne, aby štvaly náš český lid vzájemně proti sobě a přestavaly osobní polemiky a nadávky. Jestli uznáváte správnost tohoto směru, staňte se předplatiteli POKROKU. Za \$1.50 na rok, týdeník o 16ti stranách.

Dr. J. F. Scheřčík,
... věnuje se výhradně ...
OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUHŮM.
Řád. hodiny: 9 ráno do 12 hod.
1. Odpoledne od 1.30 do 6 hodin
Čřadovna: 301 3 Masonic Temple, roh Heunepia Ave., and 6th St., So. 5-28
Telefony: N. W. Main 4670. T. S. Center 4788. Res. T. S. Calloun 3442.
MINNEAPOLIS, MINN.

Dr. J. J. Warta
SPECIALISTA
v nemocích očí, uší, nosu a krku a způsobení brejli, najal si řřadovna 6 923-4 v nové W. O. W. budově.
Hodiny od 9. do 12. dopoledne a od 1. do 5. odpoledne.
Večer v úterý a v sobotu.
Telefon v řřadovně: Douglas 5852.
Telefon v residenci: Douglas 6092.
OMAHA : : NEBRASKA

Dr. F. A. Sedláček
OMAHA, NEB.
ČřADOVNA: 1370 So. 13th Street
proti Hotelu Prague.
Tel. Red 4613
RESIDENCE: 1451 So. 11th Street
Tel. Douglas 4286.
Dopoledne Dr. Allison v nemocnici.
V ČřADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpad.
V neděli od 9 do 11 hod. dopad.

DR. J. C. SOUKUP,
ZUBNÍ LĚKÁŘ
Telefony: Douglas 130
201 Paxton Block (roh 16. a Farnam)
OMAHA, NEB.

Dr. Břetislav Dienstbier
český zubní lékař
pokoje 6, 718 v Broadway City
National Bank, 16. a Broadway St.
Box 1918 S. 14. St. Tel. Doug 4005
Všechny zdravotní záležitosti
obsluhovány v českém jazyce
24 hodin denně. Telefon 1300
Čřadovna od 9 do 12 hod.
Všechny záležitosti.
302